

הבנת הנקרא כתיבת טיעון מהלכים ארוכי טווח בכתיבת טיעון

לתשומת לבכן:

העבודות הוכנו ע"י מורות. באדיבותן הותרו לשימושכן.
מן ההגינות אין לעשות בהן שימוש למטרות מסחריות בלי ליטול רשות מהמחברות.

שלוש טעויות נפוצות שגורמות לכם לא לקיים את ההחלטה שלכם, וכיצד להימנע מהן

מנדי קמינקר

א. כמו תמיד, השנה החדשה המתקרבת ובאה מבשרת על דף חדש ועל הזדמנויות חדשות, אך אם לא תיערכו בהתאם, אתם עשויים לגלות זמן קצר לאחר ראש השנה כי הדף החדש די דומה לישן, וכי ההזדמנויות החדשות לא נוצלו כראוי. דרך אחת לוודא זאת היא באמצעות החלטה טובה.

ב. החלטה טובה כמוה כנקודת ציון. היא מאפשרת לכם לעקוב אחר התפתחותכם הרוחנית ונותנת לכם כלי רב עוצמה למדידה אישית זמן רב לאחר שטעם התפוח בדבש יפוג מן הפה.

אבל החלטתי בשנה שעברה, ולפני שנתיים, ולפני שלוש - ולא קיימתי.

ג. ישנן כמה טעויות נפוצות שגורמות לאנשים לקבל את ההחלטות הלא נכונות, וכתוצאה מכך - **בדרך כלל** - לא לבצע אותן. ההחלטות הטובות הפכו להיות מושא לבדיחות, כמו המשפט המפורסם "אני בדיאטה יום כן ויום לא, היום לא"; או "מחר אתחול בדיאטה". משפטים אלה מבטאים הלך רוח הטוען כי החלטות טובות לא ישימות ולא מחזיקות מעמד. אך אם רק תדעו כיצד להימנע מטעויות אלו, תוכלו לקבל החלטה שתחזיק מעמד משך זמן רב.

ד. הטעות הנפוצה ביותר היא חוסר הקונקרטיות. הבה נכנה אותה "אשתדל להיות טוב יותר". כאשר שנה חדשה מתקרבת, כשאדם חוגג יום הולדת או סתם נמצא במצב-רוח מרומם, הוא נוטה לקבל על עצמו החלטה בעלת מילים מפוצצות, אך לא פרקטית כלל. החלטה כזו יכולה להיות "מהיום אהיה אדם יותר נחמד"; או "יהודי יותר טוב"; או "אתקרב יותר לאלוקים". בעוד הכוונות מאחורי ההחלטות האלו רצויות בהחלט, חוסר הקונקרטיות שבהן הופך אותן להחלטות שלא ניתנות לביצוע ולא מאפשר למדוד במועד מאוחר יותר את הצלחתן או את כישלונן.

ה. לפיכך, כלל מספר 1 לקבלת החלטות טובות יהיה: **קבלו על עצמכם החלטות ספציפיות**. אל תאמרו "אהיה יותר נחמד", אלא "אאחל בוקר טוב לשכנתי" או "אפנה את הזבל מהבית לפני שאמי מבקשת". אל תאמרו "אהיה יהודי טוב יותר" אלא "אניח תפילין מדי בוקר", "אקבע מזוזה על פתח ביתי" או "אדליק נרות שבת וחג". אתם כבר קולטים את הרעיון.

ו. קבלת החלטות גרנדיוזיות אף היא טעות נפוצה מפורסמת. בדרך-כלל, כשאתם מקבלים על עצמכם את ההחלטה הטובה, אתם נמצאים במצב שונה מהרגיל ונוטים לשכוח את אתגרי היומיום והשגרה האפרורית, דבר שגורם לכם לקבל החלטות קשות לביצוע. כך, למשל, אם לא החלפתם מילה עם אדם כלשהו בשל סכסוך ישן, החלטה לא נכונה תהיה: "מהיום והלאה נהפוך להיות החברים הכי טובים", זה לא יקרה. לא ניתן - ביום אחד - להפוך משונאים בנפש לידידי נפש. החלטה נכונה היא: "מחר בבוקר אגש לאלמוני ואתנצל לפניו על כך שרבנו. מאז והלאה, אשתדל לחייך אליו כשאני פוגש אותו." בתחום היהדות, החלטה כמו "אלמד תורה כל היום" עבור אדם שלא פתח ספר במשך תקופה

ארוכה תהיה החלטה שהוא לא יוכל לבצע. במקומה עליו להחליט להשתתף בשיעור תורה יומי או שבועי.

ז. לסיכום, כלל מספר 2 אומר: **קבלו על עצמכם החלטות שתוכלו לבצע גם אחרי שההתרגשות ומצב הרוח המרומם יחלפו.** נסו לחשוב האם ההחלטה בת ביצוע בשגרת היומיום, ורק אז קחו אותה על עצמכם.

ח. טעות נפוצה שלישית שאתם עלולים להיתקל בה היא החלטה ללא הגבלת זמן. ישנן החלטות שניתן לבצע במשך זמן ארוך, וישנן החלטות הדורשות מאתנו מאמץ תמידי. במקרה שאתם חשים שלא תוכלו לעמוד בהחלטה לתקופת זמן ארוכה, אל תאמרו "או הכול או לא כלום", אלא קחו על עצמכם החלטה שתגבילו את ביצועה למשך זמן מוגדר מראש. זהו כלל מספר 3 הקובע ש: **אם אתם חשים שלא תוכלו לבצע את ההחלטה לנצח, הגבילו את קיומה לזמן מוגדר מראש.**
בהצלחה!

שאלות הבנה:

1. א. מהן שלוש הטעויות הנפוצות בקבלת ההחלטות הטובות?
ב. מהו הגורם לשתי הטעויות הראשונות?
ג. כיצד, עלפי המאמר, אפשר להתגבר על כל אחת משלוש הטעויות?
2. לפניכם דוגמאות של החלטות מתוך המאמר, חלקן אותן ל-2 קבוצות, ותנו כותרת לכל קבוצה.
 - אהיה יותר נחמד.
 - אניח תפילין מדי בוקר.
 - אלמד תורה כל היום.
 - אאחל בוקר טוב לשכנתי.
3. תנו דוגמא משלכם לכלל השלישי.
4. ליד כל אחד מן המשפטים כתבו האם הוא נכון/לא נכון על-פי המאמר:
 - א. החלטות טובות לא ישימות ולא מחזיקות מעמד.
 - ב. החלטה ספציפית היא החלטה שניתן למדוד את הצלחתה.
 - ג. יש להחליט החלטות ביישוב הדעת ולא בזמן של מצב רוח מרומם.
 - ד. אין לקחת החלטה לזמן בלתי מוגבל.
 - ה. יש להחליט החלטות בנות ביצוע.
5. מהו סוג הטקסט? אינפורמטיבי / תיאורי-סובייקטיבי / מדריך ומפעיל / טיעון. הביאו ביסוס לדבריכם מתוך הטקסט.
6. באיזה גוף בחר הכותב לפנות אל הקוראים במאמרו? מדוע?

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

7. מצאו בקטע דוגמאות לאמצעים הרטוריים הבאים :

א. לשון ציורית

ב. ציטוט

ג. שימוש בניגודים

8. א. מהו סוג הקשר בין פסקה ד ל-ה ? הוספה / ניגוד / הסתייגות / תוצאה

איזו מילה מבטאת זאת? _____

ב. מהו סוג הקשר בין פסקה ה ל-ו? הוספה / ניגוד / הסתייגות / תוצאה

איזו מילה מבטאת זאת? _____

כתיבת טיעון

הצעה למשימת הטרמה להבנת הטיעון / מנוחי קסטנר, רכסים

המורה מציינת כי טענה מביעה דעה או עמדה שאפשר להתווכח עליה.

כל תלמידה מקבלת שני פתקים. על פתק אחד היא כותבת עובדה כל שהיא, ובשני - טענה.

מערבבים את כל הפתקים. המורה מקריאה פתק אחר פתק והבנות קובעות אם זו עובדה או טענה. את העובדות מניחים בצד, ומתמקדים בטענה. מי שמסכימה מנמקת, ומי שלא - מנמקת.

כך מגיעים להבנה כי טיעון פירוש טענה מנומקת.

מהלך לפיתוח היבטים בכתיבת טיעון – עבודה בקבוצות

1. מאמר בנושא הטכנולוגיה / רבקה אמיתי

א. סיעור מוחין

כותבים על הלוח את הנושא טכנולוגיה, וכל בת אומרת אסוציאציות חיוביות ושיליות בנושא.

ב. מיון החומר

ממיינים לפי היבטים כל מה שכתבנו ומדגישים בצבע - כל היבט צבע. לדו' כלכלי, חברתי, רוחני, רפואי וכו'.

ג. בניית טבלה על פי היבטים

בונים טבלה בכל עמודה מכנסים כל מה שהדגשנו בכל היבט.

ד. עבודה בקבוצות - כל קבוצה מפתחת היבט אחד, בונה משפט מפתח ומשפטים תומכים ובונה פסקה. כל קבוצה מציגה את הפסקה שלה. מצרפים את הפסקות לפי סדר לוגי, במטרה לבנות מאמר. יוצרים לכידות ועורכים בקרה על הלשון, על התוכן ועל המבנה.

2. מאמר בנושא: החיסרון בשימוש בכלים חד פעמיים / רייזי שטרן, לאה גוטמן – ב"י נתניה

א. הכיתה נחלקת לקבוצות, כל קבוצה בוחרת היבט אחר לכתיבה: היבט כלכלי, היבט אקולוגי, היבט בריאותי, היבט חינוכי.

ב. התלמידות מתחילות לפתח את נושא הכתיבה, כל קבוצה עפ"י היבט שבחרה. עליהן לנסח משפט מפתח ולבסס את טענתן באמצעות דוגמאות והסברים.

ג. כשהקבוצות מסיימות את כתיבת הפסקה המשותפת, הן נחלקות שוב לקבוצות, באופן שכל קבוצה שכתבה עפ"י היבט מסוים שולחת נציגה לקבוצה החדשה, כך שבכל קבוצה מהקבוצות החדשות יושבת נציגה מכל היבט שנכתב עליו.

ד. כל נציגה צריכה להקריא לקבוצתה את הפסקה שהביאה, והתלמידות בקבוצה צריכות לבנות את הטיעון כמאמר רציף עפ"י סדר הגיוני. עליהן להוסיף מילות קישור או חוליות קישור מתאימות ולנסח יחד את פסקת הפתיחה.

ה. המורה מציעה לעיין במספר טקסטים נוספים, כדי לעבות את הכתיבה בנימוקים נוספים ובביסוס נוסף.

ו. בטקסטים מתעמתות התלמידות עם טענות נגד, והן מוסיפות אותן ואת ההפרכה או ההסתייגות שבעקבות טענות הנגד.

ז. כאן הן כבר יכולות להוסיף פסקת סיום הכוללת מסקנה או המלצה. המסקנה עשויה להכיל הסתייגות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים
חילוץ מידע ממקור חזותי לצורך כתיבת טיעון / אורית אבוש

הנושא : עבודת צוות

עבודת צוות היא צורת עבודה המקובלת במסגרות שונות, כגון : במקומות עבודה, במשפחה ובבית הספר.

יש הטוענים כי התועלת בעבודת צוות רבה, ויש המוצאים בה טעם לפגם.

הכיתה עובדת בקבוצות.

שלב א:

הביעו דעתכם בנושא וכתבו נימוקים לביסוס עמדתכם.

שלב ב:

הקשיבו לנימוקיהם של חברי הקבוצות האחרות ובחרו מביניהם נימוק אחד שאותו תוכלו להפריך.

שלב ג:

התבוננו בכל אחת מן התמונות המצורפות. איזו עמדה הן באות לחזק?

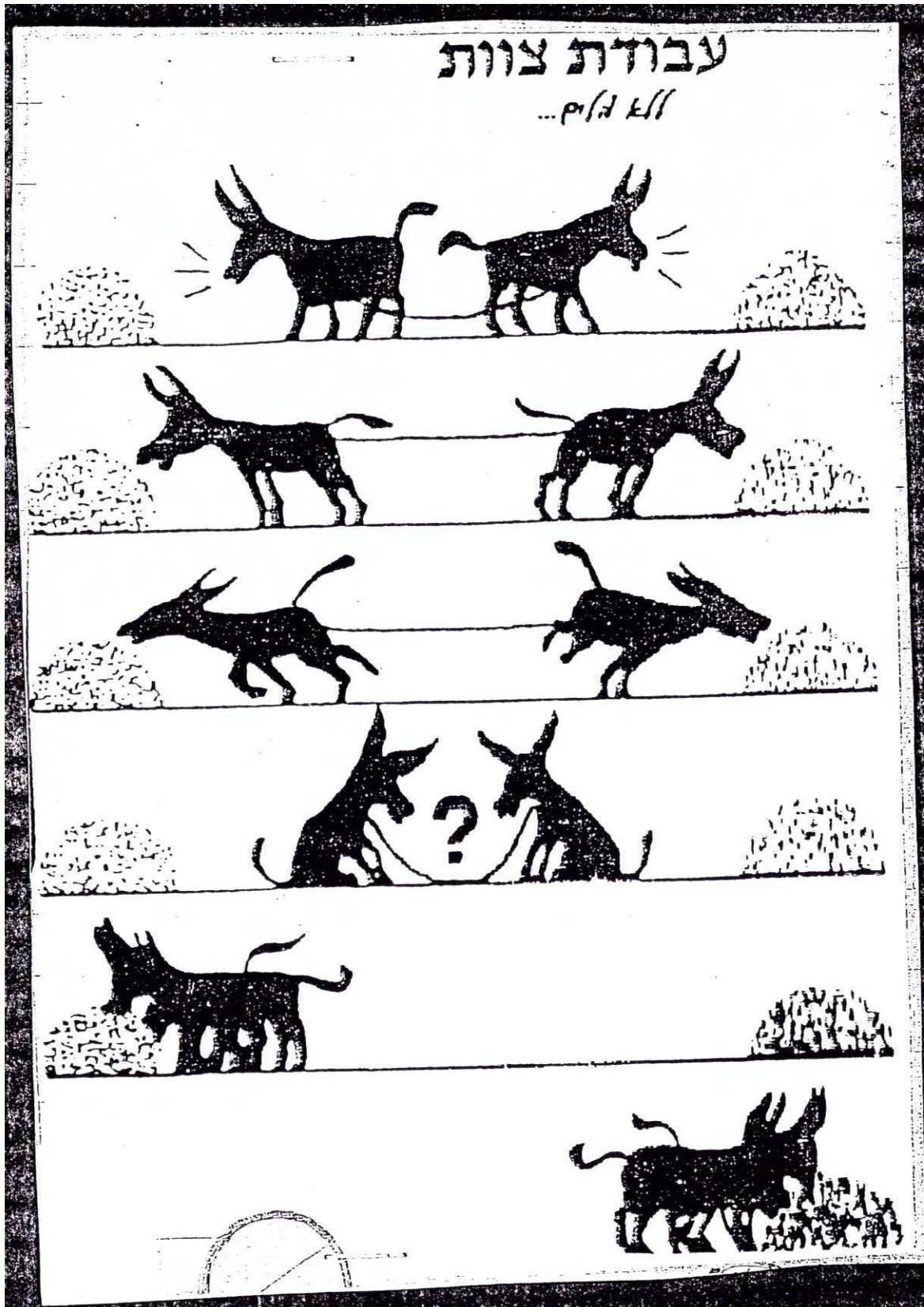
מה הנימוק המסתתר בהן?

הסבירו את תשובתכם.

השתמשו במידע החזותי לחיזוק עמדתכם.

שלב ד:

כתבו מסקנה לטיעונכם.

בס"ד

סיפור הטן על ארבעה אנשים ששמום :

וכל אחד

אף אחד

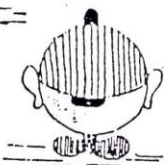
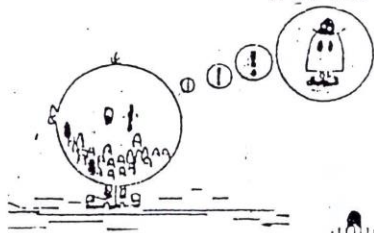
מישהו

כולם

היתה להם עבודה חשובה לעשות .

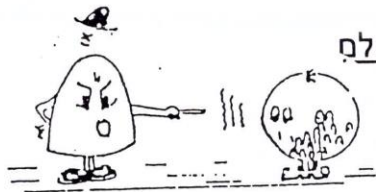
כולם היה בטוח שמישהו יעשה אותה .

כל אחד היה ביכולתו לעשות זאת .

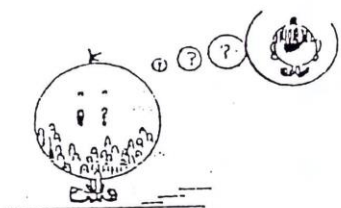

אבל אף אחד לא עשה אותה .

מישהו התרגז משום שזו היתה העבודה של כולם

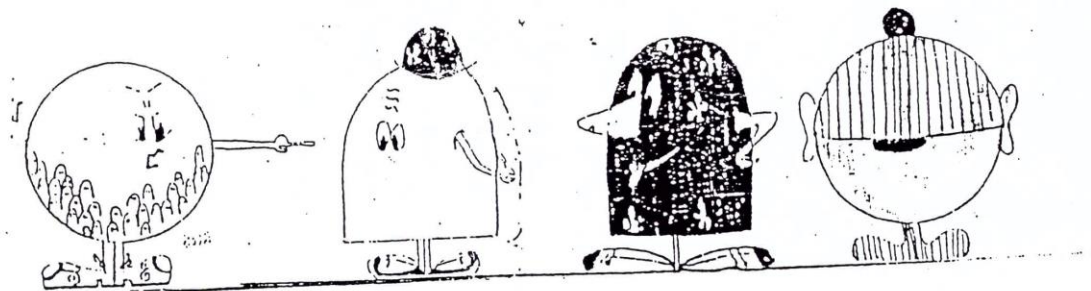
כולם חשב שכל אחד יכול לעשות זאת .

אבל אף אחד לא שם לב שכולם לא עשה את זה .

סוף מעשה :

שכולם האשימו את מישהו , שאף אחד לא עשה מה שכל אחד יכול לעשות.

I. מפתחות להבנת הנקרא

קראי את הטקסט ופעלי על פי ההוראות:

שלב א: קריאה מרפרפת

1. כתבי בלשונך מהו התוכן הצפוי להיאמר בטקסט על פי הכותרת. (ניבוי)
2. כתבי בלשונך את התוכן של פסקת הפתיחה.
3. כתבי בלשונך את הנאמר בפסקת הסיום.
4. הדגישי בקו משפט הפותח כל אחת מן הפסקות.
5. קראי את שאלות ההבנה וצייני לעצמך נושאים מרכזיים הצפויים להופיע בטקסט לפיהן.
6. צייני את תחום החיים (כלכלה, חברה, יהדות, מדע, פוליטיקה, פסיכולוגיה וכו') שבו עוסק המאמר.

שלב ב: קריאה מעמיקה

7. סמני במרקר כל משפט המציין רעיון מרכזי בכל פסקה.
8. כתבי כותרת לכל פסקה על פי משפטי המפתח.

II. נימוק משורשר

לפניך נושא לדיון:

לאחרונה החלו להישמע קולות של מורים, הורים ותלמידים בנוגע לאספות הורים. יש המערערים על קיומו של מנהג עתיק יומין זה בטענה שבגילאי התיכון יש לקיים אספת תלמידים שתהיה, לדבריהם, יעילה יותר.

1. מהי לדעתך הדרך הנכונה? ערכי ראשי פרקים לנימוק משורשר לעמדתך בנושא.

השתמשי בשבלונה שלפניך:

_____ הטענה

_____ הנימוק

_____ הביסוס לנימוק

_____ טענת הנגד לנימוק

_____ הביסוס לטענת הנגד

_____ ההפרכה

_____ הביסוס להפרכה

_____ מסקנה ובה הסתייגות

2. שכתבי את ראשי הפרקים לפסקה לכידה.
3. הוסיפי שני נימוקים מבוססים נוספים להוכחת עמדתך.

מהלך לכתיבת טיעון בעקבות עיון במדור "עצה טובה" בעיתון / חיה מונסונגו, "באר מרים" חדרה
הטרמה - עיון בחליפת המכתבים בעיתון כדי לעורר חשיבה על דילמות והתמודדויות בגיל ההתבגרות.

עצה טובה משרה

כס"ד

שרה היקרה!

לפי וארכה!

אני תמידית תיכון

כיתה י', ק"ה לאומית

היטב ואמליחה יחסית

יפה. לאחרונה אני

מאדיחה לאחד אדול

מאד מחנה לאומית.

עכשיו זוהי תקופה של

מחנה, ואני לא

מאדיחה להתמודד עם

הצומס הרב של

המטלות. הלחץ אורט

לי לשינוק ואפילו

לפני נשימה לפני

מחנה. מה אני יכולה

לעשות על מנת של

להיכנס ללחץ רב כל

כק?

תודה רבה!

ל. תמידית כיתה י'.

כס"ד

ל, תלמידת כיתה י' היקרה!

את מתארת מציאות מצויה ביותר של לחץ ממבחנים. הרבה

בני נוער ואף מבוגרים מתמודדים עם תופעת הלחץ. אכן

תקופה זו מאופיינת בעומס לימודי ובוודאי יש לך מטלות

נוספות של עזרה בבית וכד' ואת חשה כי אינך מסוגלת לעמוד

בשלל המטלות.

על מנת להצליח להתמודד עם הלחץ עלינו להבין כיצד הוא

נוצר:

כתבת שאת מצליחה יפה בלימודים ולומדת היטב. לכן ניכר

כי הקושי שלך נובע מן הרצון להשיג ציונים גבוהים במיוחד.

הלחץ עלול להיווצר מתוך השאיפה לשלמות. החשש שלא

תוכלי להצליח כשאיפתך גורם למתח פנימי ומביא את הלחץ

המשתק. לרגע אחד נעצור לחשיבה קלה. הקב"ה לא דורש מן

האדם מעבר לכוחו ויכולותיו. גם את לא נדרשת אלא לעשות

כפי יכולתך, והשאר תלוי בידי ה' יתברך. המעשים בידינו,

והתוצאות - בידינו. לכן אתן לך עצה טובה להרגעה בזמן של

מתח ולחץ. כשאת לומדת למבחן, לדוגמא, ומרגישה במתח

המשתלט עליך - עצרי, נשמי עמוק נשימות ארוכות במשך

כמה דקות רצופות ושנני לעצמך בטון מרגיע ומלטף משפטי

אמונה: "אני עושה כמיטב יכולתי, והתוצאות הן בידי ה'";

"גם אם לא אצליח ב-100% לא יקרה שום דבר". וכד'.

משפטים אלו ירגיעו את המתח הפנימי שאת שרויה בו ויהיו

לך לעזר. האמונה מביאה שלוה ורוגע ומסירה כל מתח

וחרדה. ובעצם כל חיינו הם התמודדות להחדרה ולהעמקה

של האמונה.

בהצלחה במבחן החיים,

שרה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים
מהלך ארוך טווח בנושא: דילמות והתמודדויות בגיל ההתבגרות

שלב א' - ניסוח בעיה / קושי / דילמה:

התלמידות קיבלו דף המעוצב כמדור לייעוץ בעיתון נוער תחת הכותרת "עצה טובה משרה".
בדומה לשאלה שבידיהן, גם הן התבקשו לנסח קושי או התמודדות המאפיינים את בנות גילן.

שלב ב' - ריאיון:

התלמידות הפנו את השאלה לחברותיהן, למורות מן הצוות, לבני משפחה וכד' וניסחו תשובה לשאלה.

שלב ג' - ניסוח טענות לבחירה:

המורה אספה את השאלות המביעות סוגי התמודדויות ודילמות שונות בגיל הנעורים ואת התשובות אליהן. יחד נוסחו טענות לבחירה.

שלב ד' - הישענות על מקורות:

התלמידות חיפשו חומר נוסף בנושא, ואף המורה הציעה מבחר מקורות.

שלב ה' – כתיבת מאמר:

התלמידות כתבו מאמר בנושא שבחרו.

שלב ו' – בדיקת עמיתים:

התלמידות הכינו מחוון לבדיקת המאמר בהנחיית המורה ובדקו זו לזו את המאמרים.

שלב ז' - שכתוב המאמר:

התלמידות תיקנו את המאמר לפי הערות העמיתים.

שלב ח' – בדיקה חוזרת:

המאמר נבדק ע"י המורה.

שלב ט' – שכתוב נוסף של המאמר:

התלמידות תיקנו את המאמר לפי הערות המורה.

שלב י' – פרסום המאמר בבמה בית ספרית:

המאמר נדפס בעיתון הכיתה במדור "להתבגר- להתגבר".

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים
מהלך ארוך טווח לכתיבה בזיקה לטקסטים / גב' בלומה דיוויס, קריית גת
יחידת לימוד בקבוצות (לתיעוד בתלקיט)

יחידת הוראה: סוגי טקסטים ורכיבי מבנה

מטרות: התלמידות תשתמשנה ברכיבי מבנה מתאימים לדגם הכתיבה ולסוג הטקסט, תוך עיבוד ומיזוג של קטעי מידע.

מהלך זה עשוי להוביל כתיבה בכל נושא.

שלבי העבודה

א. הטרמה - עבודה בזוגות

כל זוג תלמידות בכיתה בוחרות אחד מן הנושאים וכותבות עליו.

ב. משוב עמיתים

זוגות מחליפים ביניהם את תוצרי הכתיבה ובודקים זה לזה לפי המחווך:

○ **סוג הכתיבה:** _____

הקטע מתאים לדגם מבחינת:

○ **תוכן:** _____

_____ נימוק:

○ **מבנה:** _____

○ **קישוריות:** באילו מילות קישור השתמשת? _____

_____ מדוע השתמשת דווקא בהן?

○ **תקינות הלשון:** סמני מילים בסלנג או מילים החוזרות ע"ע והחליפי אותן באחרות.

ג. הרחבת המידע במליאה

לאחר הכתיבה כל זוג מציג את תוצר הכתיבה שלו, וכל התלמידות מסכמות את כל הנקודות ואת פרטי המידע לפי נושאים.

ד. הרחבת הכתיבה להיקף של מאמר

ה. בקרה ע"י המורה

ו. שכתוב הקטע הנלמד.

מכתיבה בסיסית- לכתיבה רחבה / שילה נבון

הטרמה

לפניך ידיעה. קראי אותה ועני על השאלות שאחריה :

אחד מן הסמינרים הטובים והמפורסמים בירושלים הוסיף בתקנון הרוחני שלו סעיף האוסר על החזקת מכשיר סלולרי שאינו מאושר עפ"י הוראת גדולי ישראל.

1. אילו היית בצוות ההיגוי של הסמינר, האם היית רואה לנכון להוסיף סעיף זה בתקנון של הסמינר?

2. הביאי שלושה נימוקים לפחות לביסוס עמדתך. כתבי אותם בראשי פרקים.

עמדתך :

נימוק 1 :

נימוק 2 :

נימוק 3 :

הרחבה

כדי שעמדתך תהיה משכנעת עלייך לאסוף חומר ולהתבסס על מקורות מהימנים כמו: ספרים, מאמרים, סקרים ומחקרים וכדו'.

בתשובתך אזכרי את המקורות שעליהם התבססת תוך ציון שם הכותב ושנת הפרסום.

לאחר העבודה צייני את המקורות באופן הבא:

שם משפחה של כותב הספר או המאמר, האות הראשונה של שמו הפרטי, שנת הפרסום, שם המאמר / המחקר, שם הספר / האוסף שבו פורסם. מקום ההוצאה, שם ההוצאה.

כתיבת טיעון רחבה

מפסקה למאמר

מזל טוב!!! מאמר נולד... / תמר אדרת

שלב א' – הרחבת הטענה

לפניך טענות בנושאים שונים, הרחיבי אותן ע"י הסבר מפורט ומוגדר של הטענה.

זהירות: אל תגלשי לנימוקים!

הנושאים:

עריכת שבתות גיבוש תורמת ביותר לתלמידות.

יש לחנך ילדים לנושא "זהירות בדרכים" מגיל צעיר.

טוב לקבל שבת מוקדם.

חיזוק באמונה משפר לאין ערוך את חיי המאמין.

מומלץ להיערך מוקדם לקראת החורף.

התחזקות רוחנית בתחום אחד מרוממת את כל אישיות האדם.

שלב ב' – הוספת פתיחה

ועכשיו- הוסיפי לפני כל אחת מן הטענות פתיחה מעניינת של מספר שורות; הפתיחה יכולה להיות: דוגמא מושכת ומסקרנת, תיאור תופעה, מצב, דוגמא הפוכה או תופעה מקוממת, ציטוטים בחשיבות הנושא, רקע וכו'...

שימי לב לא לגלוש לנימוקים.

צייני לעצמך בצד ובקצרה באיזה סוג פתיחה בחרת.

שלב ג' – הוספת נימוקים

כתבת "פתיחה" מעניינת, ניסחת את הטענה והבהרת אותה היטב. ועתה- נותר לך להוכיח, עם הרבה רצון, לב ומוח- ועם כל הכוח- את צדקת טענותיך.

הוסיפי 3 נימוקים הגיוניים לכל טענה. לכל נימוק הביאי ביסוס - ציטוט מורחב ומוסבר, הדגמה מעניינת ומקושרת, הקבלה או מטאפורה, משל או סיפורון קצרצר, מחקר ועוד.

הסבירי כל ביסוס והראי כיצד הוא מוכיח שהנימוק לטענה אכן הגיוני.

שלב ד' – הוספת טענת נגד

בטוחה שאת צודקת לגמרי?? מרגישה בטוחה בטענתך?

מה את חושבת, יש עוד דעות בעולם! לעיתים הן הפוכות משלך!...

מצאי טענות נגד, הסתייגי מהן והפריכי אותן, כך חזרי וחזקי את טענתך במספר משפטים.

שלב ה' – הוספת סיום

בסיום נסחי מסקנה, חתמי במאמר חז"ל, בפתגם או בשאלה רטורית הקושרים אותך אל הנושא כפי שהוצג בפתיחה.

רכיבי מבנה בטיעון / חנה גיא, רחל נווה, פנינה קורט

כן, אבל...

ה' בחר בנו מכל העמים, ב'כן' גדול ונצחי. לא מרובנו בחר בנו, ולא משום שהיינו זכאים לכך. הוא אוהבנו אהבה רבה, ורוצה אותנו, ילדיו היקרים, כמו שהם.

האם אתם מסוגלים לומר 'כן' גדול ורחב למישהו או למשהו? בלי לבקר, בלי להעיר, בלי להוסיף משהו או להפחית מעט, כדי שזה יתאים לכם יותר. להגיד 'כן' גדול ורחב, מלא, למישהו או למשהו בדיוק כמו שהם, אתם יכולים?

נסו את זה בליל שבועות. בחרו במישהו או במשהו שאתם רוצים לומר לו 'כן'. רק 'כן'. תניחו הצדה את הזהירות (שהיא מידה טובה), וההימנעות (שנצרכת), את הביקורת (שלפעמים בונה), ואת החישובים (שלעתים מועילים). התמסרו למה שבחרתם בו, תנו לו אישור מלא, אל תסדקו את ה'כן' ואל תצרו אותו. אחר כך אולי תוכלו להעתיק את החוויה הנפלאה הזו גם בהמשך השנה.

המילים 'כן, אבל' או 'נהדר, חוץ מ...' וגם 'כמעט מושלם' שגורות מאוד בלשונו.

גם כשאנחנו נהנים ומרוצים, גם כשאנחנו מוכנים ורוצים לפעל דבר מה, יש לנו הסתייגות.

נעזור, אבל את העבודה הזאת והזאת שלא יתנו לנו. אכין יחד אתך את העבודה, אבל לא את פרק האתגר. הספר היה מעניין, אך ברמה קצת נמוכה.

כשבני ישראל יצאו ממצרים, הם הלכו אחר ה' למדבר. לא שאלו שאלות, לא לקחו צידה לדרך, לא ניסו להבין מה, מי, למה, מתי ואיך. הם התמסרו לה', האמינו בו - ויצאו למסע. זו דוגמה נפלאה לאמירת 'כן' רחב ומלא, לפתיחת ידיים פרושות לגמרי, לפתיחת לב עוד ועוד ועוד, בלי 'אבלי' ובלי 'חוץ מ...'.

אחר כך, במתן תורה, הם הגדילו להגיד "נעשה ונשמע".

קודם נעשה בלי ערעור, כי אח"כ נשמע את הסיבות.

עבודה על הקטע

1. סמני את התשובה הנכונה.

טענתה העיקרית של הכותבת היא :

א. עם ישראל לא שאל שאלות במדבר.

ב. קשה לנו להסכים לבצע מטלה בשלמות, ללא הערות.

ג. צריכים לקבל דברים בזהירות.

ד. ד' בחר בעם ישראל מכל העמים בגלל אהבתו לנו.

2. הביאי דוגמאות מקטע א' לציטוטים הבאים :

א. כן, אבל _____

ב. נהדר, חוץ מ... _____

ג. כמעט מושלם _____

3. הליכת עם ישראל במדבר היא דוגמה ל :

4. _____

אמירת "נעשה ונשמע" היא דוגמה ל :

5. הפכי את אחת המילים בסוגריים לטענת נגד : יש טוענים ש....

הניסוח _____

"כן, אבל" מציין הסתייגות.

א. הסבירי מהי הסתייגות.

ב. לאיזה רכיב בטיעון היא עשויה להצטרף :

1. נימוק 2. הפרכה 3. טענת נגד 4. מסקנה

6. חברי שם אחר לקטע הטיעון.
